

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет технології виробництва і переробки продукції тваринництва
Кафедра годівлі та зоогієни сільськогосподарських тварин

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ

Освітньо-професійна програма Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Спеціальність 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Освітній ступінь Магістр

Розробник
Кузьменко Лариса –
завідувач, доцент кафедри годівлі та
зоогієни сільськогосподарських
тварин, к.с.-г.н, доцент

Гарант ОПП
Усенко Світлана –
завідувач, професор кафедри
технологій дрібного тваринництва,
д.с.-г.н, старший науковий
співробітник

Полтава
2021 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ Обов'язкова дисципліна професійної підготовки
Назва структурного підрозділу	Кафедра годівлі та зоогієни сільськогосподарських тварин
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Кузьменко Лариса, к.с.-г.н., доцент Контакти: ауд. 480, навчальний корпус № 4 Ел. адреса: larysa.kuzmenko@pdaa.edu.ua lm_kuzmenko@ukr.net Тел: +380664881931, Сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/kuzmenko-larysa-myhaylivna
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність	<u>204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва</u>
Мова викладання	Державна

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування спеціаліста зі знанням основ наукових досліджень, методологічних засад наукової роботи, умінням збирати і опрацьовувати інформацію, розробляти методику наукових досліджень, аналізувати одержані результати та оформляти їх у вигляді наукового звіту.

Основні завдання навчальної дисципліни: дати здобувачам вищої освіти глибокі теоретичні знання і практичні навички з питань методології і організації наукових досліджень.

Заплановані результати навчання

Компетентності:

загальні:

ЗК 2. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

фахові:

СК 1. Здатність аналізувати та контролювати безпечність та якість кормів і кормових засобів та живлення тварин.

СК 2. Здатність розробляти, організовувати та здійснювати заходи з підвищення продуктивності тварин, контролю безпечності та якості продуктів їх переробки й ефективності її виробництва.

СК 3. Здатність організовувати та контролювати виконання заходів спрямованих на покращення селекційно-племінної роботи у тваринництві.

СК 4. Здатність моделювати та проектувати технологічні процеси виробництва і переробки продукції тваринного походження.

СК 5. Здатність організовувати підприємницьку і фінансову діяльність та оцінювати економічну ефективність виробництва і переробки продукції тваринного походження.

СК 6. Здатність практично управляти робочими або навчальними процесами у сфері виробництва і переробки продукції тваринного походження, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

СК 7. Здатність створювати та застосовувати системи та способи переробки продукції тваринного походження.

СК 8. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері технологій виробництва та переробки продукції тваринництва та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням технічних економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.

СК 9. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти для дослідження технологій виробництва та переробки продукції тваринництва, а також забезпечення якості продукції.

Програмні результати навчання:

РН 3. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та продуктів в сфері тваринництва та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

РН 4. Застосовувати сучасні математичні методи, інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для досліджень і розробок у сфері технологій виробництва і переробки продуктів тваринництва.

РН 6. Будувати та досліджувати моделі технологічних процесів виробництва і переробки продуктів тваринництва, оцінювати їх адекватність, визначати межі застосовності.

Методи навчання:

- словесні (лекція, розповідь-пояснення, бесіда),
- наочні (ілюстрування, демонстрування, спостереження),
- порівняння (виявлення подібності та відмінностей між предметами і явищами),
- репродуктивний (робота з готовими зразками),
- творчий (створення нового, оригінального),
- дослідницький (студенти виконують пошукові дії),
- практичні (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування),
- методи самостійної роботи вдома (завдання самостійної роботи),
- комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання).

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Наука. Наукова діяльність в Україні.

Тема 2. Технологія наукових досліджень.

Тема 3. Методологія та методи наукових досліджень.

Тема 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.

Тема 5. Оформлення, впровадження та оцінка результатів наукових досліджень.

Тема 6. Методологія наукових досліджень в галузі технологій виробництва і переробки продукції тваринництва.

Розподіл навчальної дисципліни за видами занять та годинами

навчання

Елементи характеристики	Денна форма навчання
	<i>204ТВППТмд_2021</i>
Рік навчання (курс)	II
Семестр	I
Лекції (годин)	16
Практичні (годин)	14
Самостійна робота (годин)	60

Схема нарахування балів

Накопичування балів з навчальної дисципліни	Максимальна кількість балів
Види навчальної роботи:	
опитування	16
виконання завдань на практичних заняттях та їх захист	49
виконання завдань самостійної роботи	15
екзамен	20
Максимальна кількість балів	100

Система оцінювання навчальних досягнень студентів за 4-бальною шкалою та шкалою ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за 4-бальною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 90 годин.

Кількість кредитів ЄКТС – 3,0 кредити.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Інформаційні джерела:

1. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях). Суми : Університетська книга, 2020. 219 с.
2. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 350 с.
3. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2004. 240 с.
4. Марцин В. С., Міценко Н. Г., Даниленко О. А. та ін. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Львів : Ромус-Поліграф, 2002. 128 с.
5. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень : підручник. Київ : АБУ, 2002. 480 с.
6. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. для вищ. навч. закл. Київ : Кондор, 2006. 206 с.

7. Бірта Г., Бургу Ю. Методологія і організація наукових досліджень. Київ : Центр навчальної літератури, 2014. 142 с.
8. Кислий В. М. Організація наукових досліджень. Суми : Університетська книга, 2018. 224 с.
9. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 144 с.
10. Каламбет С. В., Іванов С. В., Півняк Ю. В. Методологія наукових досліджень : навчальний посібник. Дніпропетровськ : Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
11. Єріна А. М., Захожай В. Б., Єрін Д. Л. Методологія наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 212с.
12. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Алерта, 2019. 492 с.
13. Coe R., Waring M., Hedges L.V., Arthur J. Research Methods and Methodologies in Education. London, 2017. P. 400.
14. Eid M., Gollwitzer M., Schmitt M. Statistik und Forschungsmethoden ; 4., überarbeitete und erweiterte Auflage. Online-Material. S. 1063.
15. Кузьменко Л. М. Сучасні вимоги до випускників освітньо-професійної програми «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва. *Матеріали 51-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Вища освіта: проблеми і шляхи забезпечення якості у контексті сучасних трансформацій»* (м. Полтава, 26-27 лютого 2020 року). Полтава : РВВ ПДАА, 2020. С. 184–186.
16. Юхно В. М., Кузьменко Л. М. Методичне забезпечення самостійної роботи студентів як основного засобу засвоєння навчального матеріалу. *Матеріали 49-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Гармонізація взаємодії закладів вищої освіти з ринком праці»* (м. Полтава, 21-22 лютого 2018 року). Полтава : РВВ ПДАА, 2018. С. 204–206.
17. Спосіб виробництва кормової добавки для коней: пат. 147494 Україна:

- МПК А23К 10/00, А23К 40/25, А23К 50/20; заяв. 14.12.20; опубл. 12.05.21, Бюл. № 19. (винахідники: Кузьменко Л. М., Слинько В. Г., Березницький В. І., Березницький Є. В., Піщаленко М. А., Коваленко Н. П., Шерстюк О. Л., Кузіна В. О., Стрижак А. В., Самохатко А. О., Мамотенко В. О., Мороз О. Г., Чухліб Є. В., Діденко Я. В., Прасолов Є. Я.)
18. Спосіб ультрафіолетової обробки та обеззараження зерна: пат. 147744 Україна: МПК (2021.01) А01С 1/00, А23L 3/005, А23L 3/28, F26В 17/00; заяв. 04.01.21; опубл. 09.06.21, Бюл. № 23. (винахідники: Кузьменко Л. М., Слинько В. Г., Березницький В. І., Аранчій В. І., Галич О. А., Якименко Д. І., Піщаленко М. А., Коваленко Н. П., Шерстюк О. Л., Шаферівський Б. С., Прасолов Є. Я.)
19. Спосіб виробництва варено-копчених ковбас: пат. 148567 Україна: МПК (2016.01) А23L 13/60; заяв. 16.12.20; опубл. 26.08.21, Бюл. № 34. (винахідники: Кузьменко Л. М., Слинько В. Г., Юхно В. М., Березницький В. І., Аранчій В. І., Золотаренко В. В., Костенко А. С., Кодак Т. С., Мороз О. Г., Чухліб Є. В., Тесля І. Є., Ляшенко В. Ю., Прасолов Є. Я.)
20. Kruchynenko O. V., Mykhailiutenko S. M., Petrenko M. A., Kuzmenko L. M. Prevalence of gastrointestinal helminths in ruminants in Ukraine: a 5-year meta-analysis. *Biosystems Diversity*. 2021. 29(3). P. 251–257. <https://doi.org/10.15421/012131>
21. Прооксидантно-антиоксидантний гомеостаз у кнурів-плідників залежно від умов утримання / А. М. Шостя, І. В. Сарнавська, В. С. Тендітник, Л. М. Кузьменко, В. Г. Слинько, Б. С. Шаферівський. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. Полтава, 2020. № 3. С. 166–173. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/visnyk/2020/03/18.pdf>
22. Чижанська Н. В., Кузьменко Л. М., Поліщук А. А. Наукові основи застосування фітогенних добавок для відгодівлі свиней. *Вісник*

Полтавської державної аграрної академії. 2021. № 3. С. 157–161.

23. Поліщук А. А., Кузьменко Л. М., Семенов С. О. Економічна годівля свиней з використанням власних кормових ресурсів. Розробка та вдосконалення енергетичних систем з урахуванням наявного потенціалу альтернативних джерел енергії : колективна монографія / за ред. О. О. Горба, Т. О. Чайки, І. О. Яснолоб. Полтава : ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2017. С. 175–195.
24. Методики исследований по свиноводству ; ответственный за выпуск В. П. Рыбалко. Харьков, 1977. 151 с.
25. Фізіолого-біохімічні методи досліджень у біології, тваринництві та ветеринарній медицині : довідник ; під ред. В. В. Влізло, Р. С. Федорук, І. А. Макар та ін. ; вид. 3-є, перероблене і доп. Львів, 2004. 399 с.
26. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26 листопада 2015 року № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text> (дата звернення 30.08.2021)
27. Про освіту : Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 30.08.2021)
28. Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» (від 5 вересня 2017 р.). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf> (дата звернення 30.08.2021)
29. Про затвердження Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації : Постанова Кабінету міністрів України від 26 серпня 2021 р. № 897. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/897-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення 30.08.2021)
30. Положення про запобігання та виявлення плагіату в Полтавському державному аграрному університеті. Полтава : ПДАУ, 2021. 18 с. URL:

<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaprozapobigannyagotovonasayt.pdf> (дата звернення 30.08.2021)

31. Журнали / Фахові видання:

- «Тваринництво сьогодні». URL: <https://nubip.edu.ua/en/node/29469> (дата звернення: 30.08.2021).
- «Вісник Полтавської державної аграрної академії». URL: <https://www.pdaa.edu.ua/content/visnyk-poltavskoyi-derzhavnoyi-agrarnoyi-akademiyi> (дата звернення: 30.08.2021).
- «Applied Microbiology and Biotechnology». URL: <https://www.springer.com/journal/253> (дата звернення: 30.08.2021).
- «Nature». URL: <https://www.nature.com/> (дата звернення: 30.08.2021).
- «Food Science and Technology». URL: <https://fst.onaft.edu.ua/uk/site/page/journal> (дата звернення: 30.08.2021).
- «Ukrainian Food Journal». URL: <http://ufj.nuft.edu.ua/> (дата звернення: 30.08.2021).